Journal of Humanities and Social Sciences
Prince of Songkla University
Vol.22(1): (January-June) 2026

จากโทษทัณฑ์สู่โอกาส: การศึกษาเปรียบเทียบกลไกการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษและเวลส์ในเชิงอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา

THROUGH PUNISHMENT TO OPPORTUNITY: A COMPARATIVE CRIMINOLOGICAL AND PENOLOGICAL ANALYSIS OF OFFENDER REHABILITATION MECHANISMS IN THAILAND AND ENGLAND-WALES

ทชาน์ศิริก์ สุขเกษม[1*]
Tashasiri Sukkasem[1*]

[1]หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารงานตำรวจและกระบวนการยุติธรรม วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา 140 ม.4 ชั้น 3 อาคาร 50 ปี มหาวิทยาลัยทักษิณ ต.เขารูปช้าง อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา 90000
[1]Bachelor of Public Administration Programe in Police Administration and Justice, College of Management for Development, Thaksin University, Songkhla Campus, 140 Moo 4, 3rd Floor, 50th Anniversary Building, Thaksin University. Khao Roop Chang, Mueang Songkhla, Songkhla, 90000, Thailand

Corresponding Author, E-mail: tashasiri.cj@hotmail.com

Received: Oct 16, 2025
Revised: Mar 30, 2026
Accepted: Apr 2, 2026
Available: Jun 29, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้นำเสนอประเด็นการเปรียบเทียบกลไกการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษและเวลส์ ในเชิงอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาสมัยใหม่ โดยอาศัยหลักทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitative Theory) ซึ่งเน้นการแปรเปลี่ยนการลงโทษจากมาตรการเชิงทัณฑ์ไปสู่การสร้างเงื่อนไขทางสังคมและจิตวิทยาที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิด การสังเคราะห์ทฤษฎีระบุองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ เจตจำนงกำหนด (Determinism), การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยวิธีการที่เหมาะสม (Medical Model) ที่วางกรอบการปฏิบัติต่อผู้กระทำ

ผิดเสมือนผู้ป่วย, การให้โอกาส (Chance) และ การไม่ตีตรา (Do not label) ที่มุ่งลดการประทับตราทางสังคมอันเป็นเงื่อนไขเสริมต่อการกระทำผิดซ้ำ การเปรียบเทียบพบว่า โครงสร้างการบริหารงานยุติธรรมในประเทศไทยยังคงแยกการดำเนินงานระหว่างกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์ ขณะที่อังกฤษและเวลส์ใช้รูปแบบการบูรณาการภายใต้หน่วยงานเดียว ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการผู้กระทำผิด แม้มีความแตกต่างเชิงโครงสร้าง แต่กลไกการดำเนินงานในทั้งสองประเทศสะท้อนการประยุกต์ใช้ทฤษฎีอย่างชัดเจน โดยประเทศไทยมีระบบสืบเสาะและพินิจจำเลย การเฝ้าระวังผู้ถูกคุมประพฤติ และโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-Release Program, Pre-Release Model) อันสะท้อน Medical Model และ Chance ส่วนอังกฤษและเวลส์ใช้นโยบาย Probation Reset และแนวทาง Offender Management in Custody (OMiC) ซึ่งเน้นการจัดการผู้กระทำผิดเชิงบูรณาการและสอดคล้องกับ Determinism และ Do not label โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า กลไกของทั้งสองประเทศต่างพยายามเคลื่อนจาก “โทษทัณฑ์” ไปสู่ “โอกาส” โดยสร้างสมดุลระหว่างมาตรการควบคุมกับการฟื้นฟูบนฐานคิดเชิงทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับศักยภาพการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิด

คำสำคัญ: การแก้ไขฟื้นฟู อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ผู้กระทำผิด ระบบคุมประพฤติ ระบบเรือนจำ

Abstract

This article provides a comparative review of offender rehabilitation procedures in Thailand, England, and Wales within the context of current criminology and penology. It applies to Rehabilitative Theory of Punishment, which stresses altering punitive tactics to create social and psychological conditions conducive to behavioral transformation. The theoretical synthesis points out four key variables: Determinism, the Medical Model, which views offenders as patients in need of an appropriate medical treatment, Chance, and Do not label, which aims to reduce the societal judgment that may reinforce recidivism. The comparison finds that Thailand retains a distinct structure, with the Department of Probation and the Department of Corrections separated, whereas England and Wales have an integrated approach under a single agency, improving offender management efficiency. Despite structural differences, both jurisdictions reflect the use of theoretical variables in practice. Thailand uses mechanisms such as pre-sentence investigation, probationer surveillance, and pre-release programs (Pre-release Program and Pre-release Model) to apply the Medical Model and Chance. In contrast, England and Wales use the Probation Reset policy and the Offender Management in Custody (OMiC) framework, which stress integrated offender management in line with Determinism and Do not label. Finally, the research argues that both systems represent a paradigm change "through punishment to opportunity," attempting to balance control with rehabilitation on a theoretical foundation that emphasizes the offender's capacity for reintegration into society.

Keywords: rehabilitation, criminology and penology, offender, probation system, correctional system

บทนำ

ในห้วงศตวรรษที่ 21 ระบบยุติธรรมทางอาญาทั่วโลกได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการมุ่งเน้นการลงโทษเพื่อตอบโต้ความผิดไปสู่การให้ความสำคัญกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำและสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน (Thailand Institute of Justice, 2025) กระแสดังกล่าวมีรากฐานจากทฤษฎีอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (Positivist Criminology) ซึ่งชี้ว่าอาชญากรรมมิได้เกิดจากเจตจำนงเสรี (Free will) เพียงอย่างเดียว แต่ยังถูกกำหนดโดยปัจจัยชีวภาพ จิตวิทยา และสังคม ดังนั้น แนวทางการจัดการผู้กระทำผิดจึงควรมุ่งแก้ไขปัจจัยต้นเหตุมากกว่าการลงโทษทางกายภาพ (ภูบดี สาระกูล, 2568) สอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำผิด (Individualization) ที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัย ลดโทษ หรือเว้นโทษในบางกรณี เพื่อสร้างโอกาสในการกลับตนเป็นพลเมืองที่ดี

ในบริบทของประเทศไทย แนวคิดการฟื้นฟูผู้กระทำผิดปรากฏชัดในพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความรุนแรง พ.ศ. 2565 (JSOC) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม 2566 โดยกำหนดให้กรมราชทัณฑ์และกรมคุมประพฤติร่วมดำเนินมาตรการแก้ไขและบำบัดผู้กระทำผิด (ราชกิจจานุเบกษา, 2565) กลไกสำคัญคือ โครงการต้นแบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-Release Model) ที่ใช้เรือนจำต้นแบบเป็นพื้นที่ดำเนินการ (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2568) ในทางตรงกันข้าม อังกฤษและเวลส์ในฐานะประเทศต้นแบบด้านการปฏิรูประบบยุติธรรมสมัยใหม่ ได้พัฒนานโยบายและกลไกฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนโยบาย Probation Reset ที่เน้นการกำกับดูแลผู้กระทำผิดกลุ่มเสี่ยงสูงอย่างเข้มข้น และใช้มาตรการชุมชนกับผู้กระทำผิดที่ไม่ร้ายแรง (GOV.UK, 2025)

การเปรียบเทียบกลไกการฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจหลักการและแนวปฏิบัติ โดยเฉพาะในอังกฤษและเวลส์ซึ่งได้ปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟู ตลอดจนปรับระบบให้เชื่อมโยงกับชุมชน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานยังเผชิญข้อจำกัดด้านบุคลากร ทั้งในแง่จำนวนและประสบการณ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการคดีและการลดการกระทำผิดซ้ำ (HM Inspectorate of Probation, 2025) สำหรับประเทศไทยมีความพยายามยกระดับการฟื้นฟูผู้กระทำผิดผ่านนโยบายและกรอบกฎหมาย เพื่อลดปัญหานักโทษล้นเรือนจำ อันสะท้อนถึงความท้าทายในการจัดการปัญหาอาชญากรรมที่ยังไม่ตรงประเด็น

บทความนี้มุ่งวิเคราะห์เปรียบเทียบกลไกการฟื้นฟูผู้กระทำผิดระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษและเวลส์ ภายใต้กรอบทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory) และทัณฑวิทยาสมัยใหม่ เพื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในสองบริบท และเสนอแนวทางที่สามารถปรับใช้ในประเทศไทยเพื่อเพิ่มประสิทธิผลสูงสุด

แนวคิดและทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory)

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory) เป็นแนวคิดของสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School of Criminology) ที่เริ่มนำมาใช้ทางกฎหมายตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 งานวิจัยเชิงบุกเบิกของ Andrews et al. (1996) ชี้ว่า การลงโทษโดยไม่มีกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู หรือการบำบัดที่ไม่สอดคล้องกับหลักบำบัดทางคลินิกไม่สามารถลดการกระทำผิดซ้ำได้ ขณะที่การแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมต้องยึดหลักทางจิตวิทยา 3 ประการ คือ การมุ่งปฏิบัติต่อผู้มีความเสี่ยงสูง การตอบสนองความต้องการเชิงอาชญากรรม และการใช้รูปแบบการบำบัดที่เหมาะสม เช่น การบำบัดทางทัศนคติและพฤติกรรม (Edge & Thomas, n.d.) โดยหลักการของทฤษฎีนี้ระบุว่าการกระทำของมนุษย์เกิดจากปัจจัยหลายด้านที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้น การลงโทษจึงควรพิจารณาที่สาเหตุของการกระทำผิดและมุ่งแก้ไขปัจจัยเหล่านั้น ไม่ใช่เพียงการลงโทษทางพฤติกรรม

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory) เน้นว่าการกระทำผิดเกิดจากปัจจัยกำหนดพฤติกรรม (Determinism) กล่าวคือ สภาวะที่ปัจเจกชนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามขนบของสังคมผ่านวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมายได้ (Agnew, 2010) การลงโทษจึงควรมุ่งแก้ไขสาเหตุ เช่น การบำบัดพฤติกรรมหรือฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ (Cullen & Jonson, 2023) แนวคิดนี้แตกต่างจากสำนักคลาสสิก ที่เชื่อว่าเจตจำนงเสรี (Free will) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์

การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) จะพิจารณาปัจจัยภายในและภายนอก เช่น สุขภาพจิต ครอบครัว และสภาพแวดล้อม เพื่อปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคม เปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดกลับตัว หากได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม (Andrews & Bonta, 2010) เปรียบเสมือนผู้กระทำผิดเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการเยียวยา และฟื้นฟูพฤติกรรมเพื่อกลับเข้าสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ โดยชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการฟื้นฟู

ตามแนวคิดทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitative Theory) เป็นการลงโทษโดยการแก้ไขฟื้นฟู เยียวยา ผ่านการลงโทษที่มุ่งแก้ไขที่สาเหตุที่มาจากเจตจำนงของผู้กระทำผิด การรักษาพฤติกรรมผู้กระทำผิดเปรียบเสมือนผู้ป่วยควรได้รับการรักษาอาการที่ต้นเหตุ พร้อมทั้งการเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงหากได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมและลดการตีตราของสังคม เมื่ออดีตผู้กระทำผิดกลับหวนคืนสู่สังคม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสรุปได้เป็นแนวคิด *“โทษทัณฑ์สู่โอกาส”* ในการปรับเปลี่ยนบุคคลนั้นให้กลับตนเป็นคนปกติที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม เป็นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ต้นเหตุ

สรุปได้ว่า การลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory) สามารถสังเคราะห์ตัวแปรหลักที่สามารถอธิบาย *การลงโทษตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา* ได้ออกเป็น 4 องค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. เจตจำนงกำหนด (Determinism) มองว่าพฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อผู้กระทำผิด จึงควรให้ความสำคัญกับการศึกษาลักษณะรายบุคคล เพื่อค้นหาสาเหตุและแนวทางป้องกันและแก้ไข มากกว่ามุ่งไปที่การกระทำผิดเพียงอย่างเดียว

2. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยวิธีการที่เหมาะสม (Medical Model) ถือว่าผู้กระทำผิดเปรียบเสมือนผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาและเยียวยา ผู้กระทำผิดสามารถแก้ไขและกลับใจได้ หากได้รับกระบวนการบำบัดและฟื้นฟูที่เหมาะสม เพื่อกลับมาดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องกับกฎหมายและบรรทัดฐานทางสังคม

3. การให้โอกาส (Chance) เน้นการสร้างช่องทางให้ผู้กระทำผิดได้กลับตัว ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเชิงแก้ไขฟื้นฟู การบำบัดด้านจิตใจ การปรับเปลี่ยนนิสัย หรือการฝึกอาชีพก่อนปล่อยจากเรือนจำ เพื่อเตรียมความพร้อมในการคืนสู่สังคม

4. การละเว้นการตีตราผู้กระทำผิด (Do Not Label) ชี้ให้เห็นว่าการช่วยเหลือผู้กระทำผิดไม่ควรทำลายศักยภาพหรือสร้างรอยมลทินทางสังคม การหลีกเลี่ยงการตีตราช่วยลดโอกาสการกระทำผิดซ้ำ และเป็นแนวทางที่คุ้มครองสังคมได้อย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีข้างต้น สามารถสรุปตัวแปรที่ส่งผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยกรอบที่มาจากการสังเคราะห์หลักการของทฤษฎี ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1: แนวคิดและทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitative Theory)

ที่มา: ผู้วิจัย

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ในประเทศไทย

ในมิติเชิงโครงสร้างของกระบวนการยุติธรรมไทย ภารกิจด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ถูกขับเคลื่อนผ่านกลไกของสองหน่วยงานหลักภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ กรมคุมประพฤติ และ กรมราชทัณฑ์ แม้ทั้งสองหน่วยงานจะดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบายเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติกลับมีลักษณะการบริหารจัดการที่แยกส่วนจากกัน ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน

กรมคุมประพฤติ ซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นกลไกระหว่างศาลและราชทัณฑ์ โดยมุ่งเน้นการควบคุม ดูแล และแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มากกว่าการคุมประพฤติแบบกักกัน พนักงานคุมประพฤติรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์พฤติกรรมและความเสี่ยงของจำเลย และจัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะต่อศาล เพื่อสนับสนุนดุลพินิจในการเลือกใช้มาตรการลงโทษ การรอ

การลงโทษ หรือการคุมประพฤติที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของจำเลยแต่ละราย (สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร, ม.ป.ป.)

กระบวนการสืบเสาะและพินิจจำเลยถือเป็นกลไกสำคัญ โดยสะท้อนให้เห็นถึงทัศคติการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของปัจเจกบุคคลมิได้เกิดขึ้นอย่างไร้ที่มา หากแต่ถูกหล่อหลอมจากปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขเฉพาะตัวที่ซับซ้อน ดังนั้นในกระบวนการนี้ แม้แต่อำนาจในเชิงตุลาการ ศาลยังทรงไว้ซึ่งดุลยพินิจในการสั่งสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงได้ในทุกฐานความผิด โดยไม่มีข้อจำกัดแม้เป็นคดีที่มีอัตราโทษสูงหรือคดีที่จำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน (สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสกลนคร, ม.ป.ป.)

กระบวนการควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดภายหลังคำพิพากษา หรือมาตรการรอการลงโทษและการคุมความประพฤติ (Surveillance) ถือเป็นเครื่องมือทางนโยบายอาญาที่สำคัญในการบริหารจัดการผู้กระทำผิดที่มีความเสี่ยงต่ำหรือผู้กระทำผิดเป็นครั้งแรก (สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร, ม.ป.ป.) โดยกลไกดังกล่าวมีพนักงานคุมประพฤติเป็นแกนกลางในการกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดอย่างเป็นระบบ (ปิยะนุช เรืองโพน และ จิตติสานติ์ วุฒิเวชช์, 2561)

นอกจากนี้ ระบบคุมประพฤติของไทยมีการดูแลและฟื้นฟูผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดตามกรอบประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ผ่านนโยบายระดับชาติ 3R1P ที่บูรณาการการปราบปราม การป้องกัน และการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2564)

กรมราชทัณฑ์ ถือเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรมที่มีพันธกิจหลักในการบริหารจัดการโทษจำคุกควบคู่ไปกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด แม้ในเชิงโครงสร้างจะมีการแยกส่วนการปฏิบัติงานออกจากกรมคุมประพฤติอย่างชัดเจน แต่ในมิติทางวิชาการ กรมราชทัณฑ์มุ่งเน้นกระบวนการ “พัฒนาพฤตินิสัย” ผ่านกลไกการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การจำแนก การอบรมแก้ไข การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการดูแลภายหลังปล่อยตัว เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมและศีลธรรม (สำนักงานพัฒนาพฤตินิสัย, 2560)

จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Classification) ถือเป็นกลไกพื้นฐานที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการรายบุคคล (Individualized Treatment) โดยมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่สามารถวิเคราะห์และทำความ

เข้าใจอัตลักษณ์รวมถึงภูมิหลังของผู้กระทำผิดแต่ละรายได้อย่างถ่องแท้ อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นพื้นฐานของบุคคลนั้น ๆ (กองพัฒนาพฤตินิสัย, 2561)

กระบวนการอบรมแก้ไขผู้ต้องขังถูกออกแบบให้สอดรับกับผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Classification) อย่างเป็นระบบ เพื่อให้มาตรการฟื้นฟูสามารถตอบสนองต่อความต้องการรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งระดับการดำเนินงานออกเป็น 2 รูปแบบหลัก ได้แก่

การแก้ไขฟื้นฟูระดับพื้นฐาน (General Rehabilitation) ถือเป็นภารกิจหลักเชิงรุกที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานให้กับผู้ต้องขังส่วนใหญ่ ผ่านกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ การจัดการศึกษา และการขัดเกลาจริยธรรมตามหลักศาสนา รวมถึงการจัดสวัสดิการและนันทนาการเพื่อเตรียมความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ มาตรการในระดับนี้เปรียบเสมือนการสร้างฐานรากทางพฤติกรรมเพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถปรับตัวเข้ากับบรรทัดฐานของสังคมได้เบื้องต้น

การแก้ไขฟื้นฟูเฉพาะทาง (Specialized Intervention) เป็นแนวทางเชิงลึกที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤตินิสัยที่นำไปสู่การกระทำผิด โดยเฉพาะ ผ่านหลักสูตรการพัฒนาจิตใจที่มีความเข้มข้น การดำเนินงานในระดับนี้จะเจาะจงไปยังกลุ่มเป้าหมายตามประเภทคดีหรือรูปแบบพฤติกรรมอาชญากรรม เช่น โปรแกรมบำบัดผู้กระทำผิดคดีทางเพศ โปรแกรมสำหรับผู้ใช้ความรุนแรง และโปรแกรมชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงเชิงพฤติกรรมและป้องกันการกระทำผิดซ้ำอย่างยั่งยืน (กองพัฒนาพฤตินิสัย, 2561)

การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-release) ถูกกำหนดให้เริ่มต้นนับแต่ระยะแรกของการรับตัวผู้ต้องขังเข้าสู่เรือนจำ เพื่อวางรากฐานการส่งเสริมและช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสภาวะรายบุคคล โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้ผู้พ้นโทษสามารถกลับไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างปกติสุขและยั่งยืน ทั้งนี้ ผู้ต้องขังที่ผ่านกระบวนการดังกล่าวจะได้รับการพัฒนาสมรรถนะสำคัญใน 4 มิติหลัก ได้แก่ *การพัฒนาด้านร่างกาย การฝึกและเสริมสร้างระเบียบวินัย* มุ่งเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายควบคู่ไปกับการปลูกฝังระเบียบวินัยเพื่อการปรับตัวในสังคม *การพัฒนาด้านจิตใจ ความคิด และทักษะการใช้ชีวิต* เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ การปรับเปลี่ยนระบบคิด (Cognitive Restructuring) และการเพิ่มพูนทักษะการเผชิญปัญหา *การส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวและการเตรียมตัวกลับเข้าสู่สังคม* เน้นการฟื้นฟูความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการ

จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อรองรับการกลับตัว และ *การเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพ* เป็นการเตรียมความพร้อมและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้หลังพ้นโทษ (กองพัฒนาพฤตินิสัย, ม.ป.ป.)

การดูแลภายหลังปล่อยตัว กรมราชทัณฑ์ได้ขับเคลื่อนนโยบายเชิงรุกผ่านการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (Center for Assistance to Reintegration and Employment: CARE) เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการส่งเสริมศักยภาพและช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้เข้าถึงโอกาสทางอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการต่อยอดทักษะจากการอบรมวิชาชีพภายในเรือนจำสู่การปฏิบัติจริงภายหลังได้รับอิสรภาพ

นอกจากภารกิจด้านอาชีพแล้ว ศูนย์ CARE ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานความช่วยเหลือในมิติต่าง ๆ เพื่อประคับประคองการเปลี่ยนผ่านกลับเข้าสู่สังคมตามแนวทาง "การคืนคนดีสู่สังคม" อย่างมีคุณภาพ เป้าหมายสำคัญคือการสนับสนุนให้ผู้พ้นโทษสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและชุมชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักในการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำและสร้างความมั่นคงทางสังคมในระยะยาว (กองพัฒนาพฤตินิสัย, ม.ป.ป.)

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ในประเทศอังกฤษและเวลส์

ตลอดสองทศวรรษที่ผ่านมา ระบบงานคุมประพฤติของอังกฤษและเวลส์ผ่านการปฏิรูปเชิงโครงสร้างครั้งใหญ่ถึงสี่ครั้ง โดยเฉพาะความพยายามในการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนผ่านนโยบาย Transforming Rehabilitation (TR) ซึ่งส่งผลกระทบวงกว้างทั้งในเชิงวัฒนธรรมองค์กรและการจัดบริการแทรกแซง ท้ายที่สุดนำไปสู่การโอนย้ายภารกิจกลับคืนสู่การบริหารจัดการโดยภาครัฐทั้งหมดอีกครั้ง

ภายใต้บริบทการปฏิรูปดังกล่าว ได้มีการจัดตั้ง HM Prison & Probation Service (HMPPS) สังกัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจบูรณาการทั้งระบบเรือนจำสาธารณะ การกำกับดูแลเรือนจำเอกชน งานคุมประพฤติ รวมถึงสถานพินิจเด็กและเยาวชนเข้าด้วยกัน (Annison et al., 2024) โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงพฤตินิสัยและการลงโทษที่เป็นรูปธรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดในการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (GOV.UK, 2021)

HM Prison & Probation Service (HMPPS) ถูกออกแบบมาเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติการฟื้นฟูผู้กระทำผิด ค.ศ. 1974 ซึ่งมีหัวใจสำคัญคือแนวคิด "การสิ้นสุดผลทางกฎหมายของประวัติอาชญากรรม" (Spent) เพื่อให้ผู้พ้นโทษได้รับโอกาสกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานและสังคมโดยไม่ต้องเปิดเผยความผิดในอดีต โดยมีระบบคุมประพฤติ (Probation Service) เป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลผู้กระทำผิดในชุมชน (Community-based Rehabilitation) ทั้งกลุ่มที่ได้รับโทษทางเลือกและผู้ที่ปล่อยตัวจากเรือนจำ (Ministry of Justice, n.d.)

ระบบคุมประพฤติ (Probation Service) ภายใต้สังกัด HMPPS ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลผู้กระทำผิดในชุมชน ทั้งในกลุ่มที่ได้รับโทษทางเลือกและผู้พ้นโทษที่มีเงื่อนไข ซึ่งสะท้อนแนวคิด การแก้ไขฟื้นฟูโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Rehabilitation) เพื่อสร้างโอกาสในการกลับเข้าสู่สังคมควบคู่ไปกับการควบคุมดูแลอย่างเป็นระบบ (HM Prison Service, n.d.)

อย่างไรก็ตาม อังกฤษและเวลส์กลับต้องเผชิญวิกฤตความแออัดของเรือนจำและภาระงานล้นมือของเจ้าหน้าที่ นำมาสู่การประกาศนโยบาย Probation Reset เพื่อปฏิรูประบบผ่านมาตรการเชิงรุก 3 ประการ ดังนี้

1. การปล่อยตัวล่วงหน้าแบบมีเงื่อนไข (End of Custody Supervised Licence): อนุญาตให้ปล่อยตัวก่อนกำหนดได้สูงสุด 70 วัน เพื่อบรรเทาความแออัดในสถานกักขัง

2. การกักขังในที่พักอาศัย (Home Detention Curfew: HDC): การปล่อยตัวก่อนกำหนดโดยใช้ระบบติดตามทางอิเล็กทรอนิกส์ (EM) ควบคุมความประพฤติอย่างเข้มงวด ซึ่งในปี 2024 มียอดผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 28

3. การเรียกตัวกลับระยะสั้น (Fixed-Term Recall): มาตรการลงโทษผู้ที่ละเมิดเงื่อนไขการคุมประพฤติโดยการส่งกลับเข้าเรือนจำในระยะเวลาจำกัด (เช่น 14 วัน) เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการป้องปรามและการจัดการทรัพยากรเรือนจำ (Inside Time, 2024)

ระบบเรือนจำ (HM Prison Service) ของอังกฤษและเวลส์ได้ยกระดับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผ่าน แนวทางการจัดการผู้กระทำผิดในเรือนจำ (Offender Management in Custody: OMiC) ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2018 โดยมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมั่นคงเพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างยั่งยืน (Bowen, 2022) หัวใจสำคัญของต้นแบบนี้คือการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่เรือนจำและเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ โดยมี

Key Worker ให้การสนับสนุนด้านจิตใจ และ Prison Offender Managers (POM) ทำหน้าที่ประเมิน วางแผนโทษ และประสานแผนบำบัดฟื้นฟู เพื่อทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงผู้ต้องขังกลับสู่ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ (House of Lords Library, 2022)

ต้นแบบ OMiC เน้นการปรับมาตรการให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและความซับซ้อนรายบุคคล (Individualized Approach) ดังเช่นกรณีศึกษาผู้ต้องขังคดีทำร้ายร่างกายที่มีประวัติความรุนแรงจากแอลกอฮอล์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วม โครงการ Challenge to Change (CtC) โดยองค์กร Kainos โปรแกรมนี้มีความโดดเด่นด้วยการผสมผสานระหว่างชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) และการบำบัดความคิดและพฤติกรรม (CBT) ที่มีความเข้มข้นสูง โดยผู้เข้าร่วมต้องย้ายมาใช้ชีวิตในปีกเรือนจำเฉพาะและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เคร่งครัด หากตรวจพบการใช้สารเสพติดหรือพฤติกรรมรังแกผู้อื่นจะถูกถอดออกจากโครงการทันที โดยโปรแกรม CtC มุ่งเน้นกลุ่มผู้ต้องขังชายอายุ 21 ปีขึ้นไปที่มีความเสี่ยงปานกลางถึงสูง โดยไม่จำกัดประเภทคดี เนื่องจากมุ่งแก้ไขปัจจัยรากเหง้าอย่างการขาดทักษะทางสังคมและการควบคุมตนเอง (Wild, 2013) นอกจากนี้ ยังมีการทำงานร่วมกับ ทีมจิตเวชในเรือนจำ (Mental Health In-reach Team) เพื่อประเมินสภาวะทางจิตและจัดทำแผนเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว ซึ่งสะท้อนถึงกลไกการฟื้นฟูที่ครอบคลุมทั้งมิติด้านพฤตินิสัยและสุขภาพจิตในลักษณะรายบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม (HMPPS, 2023)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในประเทศไทยและอังกฤษ-เวลส์ตามหลักทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitative Theory)

การลงโทษตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาในศตวรรษนี้ คือการเปลี่ยนผ่านสู่ปรัชญาการฟื้นฟู (Rehabilitation) เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการบังคับโทษและการหยิบยื่นโอกาส โดยทั้งไทยและอังกฤษ-เวลส์ต่างยึดถือแนวคิด "โทษทัณฑ์สู่โอกาส" เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้กระทำผิดอย่างยั่งยืน โดยสามารถอธิบายการวิเคราะห์เปรียบเทียบทั้งสองประเทศได้ดังนี้

1. ความแตกต่างเชิงโครงสร้างของหน่วยงาน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงโครงสร้าง พบประเด็นที่น่าสนใจว่า อังกฤษและเวลส์ได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากการปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานในสหราชอาณาจักรที่เน้นการบูรณาการภารกิจดูแล

ผู้กระทำผิดเข้าด้วยกัน ซึ่งแตกต่างจากบริบทของประเทศไทยที่มีการจำแนกส่วนงานคุมประพฤติและงานราชทัณฑ์ออกจากกันอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ทั้งสองประเทศกลับมีจุดร่วมที่สำคัญในเชิงปรัชญาการแก้ไขฟื้นฟู โดยมองว่าผู้กระทำผิดเปรียบเสมือนบุคคลที่จำเป็นต้องได้รับกระบวนการบำบัดรักษาทั้งในด้านพฤตินิสัยและสภาวะจิตใจควบคู่ไปกับการบังคับโทษ

ในส่วนของกลไกเชิงปฏิบัติ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับระบบคุมประพฤติผ่านกระบวนการสืบเสาะและพินิจจำเลย (Pre-Sentence Investigation) เพื่อประกอบการดุลพินิจของศาล รวมถึงการควบคุมและสอดส่องภายหลังคำพิพากษา (Surveillance) ขณะที่ระบบคุมประพฤติ (Probation Service) ของอังกฤษและเวลส์ มุ่งเน้นภารกิจหลักในการกำกับดูแลผู้กระทำผิดภายในชุมชน ทั้งในกลุ่มที่ได้รับโทษทางเลือก (Community Sentences) และกลุ่มที่ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ

ราชทัณฑ์ไทยได้ยกระดับการพัฒนาการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย อย่างการจัดตั้งเรือนจำโครงสร้างเบา ที่มีหลักสูตรการฝึกอบรมเข้มข้น (Intensive Pre-Release Program) ให้แก่ผู้ต้องขังก่อนออกจากเรือนจำ และ Pre-Release Model โครงการพัฒนาต้นแบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย อันสะท้อนถึงเจตจำนงในการฟื้นฟูผู้กระทำผิดตามมาตรฐานสากล ในขณะที่ประเทศอังกฤษและเวลส์ มีการรวมศูนย์การควบคุมและดูแลผู้กระทำผิด ระหว่างการคุมประพฤติและราชทัณฑ์ที่อยู่ภายใต้หน่วยงานเดียวกัน และพัฒนาระบบเรือนจำด้านการแก้ไขฟื้นฟูและการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยด้วยแนวทางการจัดการผู้กระทำผิดในเรือนจำ (Offender Management in Custody Model: OMiC) ที่มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่คุมประพฤติและเจ้าหน้าที่เรือนจำเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ผ่านกระบวนการประเมิน ติดตาม การออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมแก่ผู้ต้องขังแต่ละราย เพื่อให้โอกาสในการกลับคืนสู่สังคมอย่างไร้มลทินตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูผู้กระทำผิด ค.ศ. 1974 (UK Government, 2023)

สรุปสาระสำคัญจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงโครงสร้าง พบว่าแม้รูปแบบการบริหารงานยุติธรรมของทั้งสองประเทศจะมีความแตกต่างกัน โดยอังกฤษและเวลส์เน้นการบูรณาการภารกิจราชทัณฑ์และคุมประพฤติเข้าด้วยกัน ขณะที่ประเทศไทยยังคงแยกส่วนงานชัดเจน ทว่าในเชิงลึกทั้งคู่กลับมีจุดร่วมทางปรัชญาที่สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญ ผ่านการประยุกต์ใช้แนวคิด Determinism, Medical Model, Chance, และ Do Not Label ในบริบทที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายร่วมคือ การลด

การกระทำผิดซ้ำและสนับสนุนการฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการกลับคืนสู่สังคม

2. กลไกการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษและเวลส์ในเชิงอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา

หลักเจตจำนงกำหนด (Determinism): การวิเคราะห์และทำความเข้าใจผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล

งานคุมประพฤติของไทยมีกระบวนการสืบเสาะและพินิจจำเลยของกรมคุมประพฤติ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำผิด เช่น สภาพแวดล้อม สถานะทางเศรษฐกิจ และประวัติส่วนตัว เพื่อจัดทำรายงานที่ช่วยศาลตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรการที่เหมาะสม เช่น การรอการลงโทษหรือการคุมประพฤติ ซึ่งศาลใช้ในการจัดการคดีอาญา โดยเฉพาะกับผู้กระทำผิดครั้งแรกหรือผู้มีความเสี่ยงต่ำต่อการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งในขณะเดียวกัน จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Classification) ของงานพัฒนาพฤตินิสัย กรงมราชทัณฑ์ ได้นำไปสู่กระบวนการอบรมแก้ไขผู้ต้องขังที่ถูกออกแบบให้สอดรับกับผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

ในขณะที่ประเทศอังกฤษและเวลส์มีนโยบาย Probation Reset ใช้แนวทาง Front-Loading โดยเน้นความเข้มข้นในช่วงสองในสามแรกของระยะเวลาคุมประพฤติ ผ่านการประเมินที่ช่วยระบุสาเหตุของพฤติกรรม เช่น การใช้สารเสพติดหรือปัญหาการควบคุมอารมณ์ และนำไปสู่การออกแบบโปรแกรมการแทรกแซง เช่น Cognitive Behavioral Therapy (CBT) หรือโปรแกรมบำบัดยาเสพติด (Prison Reform Trust, n.d.) ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเจตจำนงกำหนด ที่มุ่งเข้าใจปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของผู้กระทำผิด โดยทั้งสองระบบใช้การประเมินรายบุคคลเพื่อออกแบบการฟื้นฟูที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม อังกฤษและเวลส์มีแนวทางที่เป็นระบบมากกว่าผ่านการบูรณาการของ HMPPS และการใช้เครื่องมือประเมินความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐาน ส่วนประเทศไทยยังคงพึ่งพาการทำงานของพนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัคร ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรและความสม่ำเสมอของการประเมิน

หลัก Medical Model: ผู้กระทำผิดเป็นผู้ป่วยที่สามารถฟื้นฟูได้

การฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดตาม ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และนโยบาย 3R1P ของเรือนจำและกรมคุมประพฤติของไทย สะท้อนถึงหลัก Medical Model โดยมองผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยที่ต้องการการบำบัดมากกว่าการลงโทษ ตัวอย่างเช่น สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดลพบุรี

ดำเนินการคัดกรองสารเสพติดและจัดผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 90 คน เข้าสู่กระบวนการบำบัดอย่างเป็นระบบ ถือเป็นตัวอย่างการนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริง (สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดลพบุรี, 2568)

ในมิติของราชทัณฑ์ ได้ยกระดับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ผ่านเรือนจำโครงสร้างเบาและโปรแกรมฝึกอบรมเข้มข้น (Intensive Pre-Release Program) ที่ครอบคลุมด้านร่างกาย จิตใจ จริยธรรม ทักษะวิชาชีพ ครอบครัว และสังคม โดยมีเป้าหมายป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ปรับเปลี่ยนทัศนคติทางอาชญากรรม และส่งเสริมการฟื้นฟูจิตใจผู้ต้องขัง (Sukkasem & Rujipark, 2023) และโครงการ Pre-Release Model ที่พัฒนาร่วมกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ยกระดับมาตรฐานการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ต่อยอดทักษะชีวิตและอาชีพ พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมและลดการกระทำผิดซ้ำ (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) ตัวอย่างเชิงปฏิบัติการ เช่น ความร่วมมือระหว่างทัณฑสถานหญิงสงขลาและภาคเอกชนในการอบรมหลักสูตรบริหารจิตใจ ช่วยให้ผู้ต้องขังปรับตัวและพัฒนาทักษะชีวิตจำเป็นต่อการใช้ชีวิตหลังพ้นโทษ (ทัณฑสถานหญิงสงขลา, 2568)

ทัศนะการแก้ไขฟื้นฟูของไทยประเด็นนี้ได้สอดคล้องกับอังกฤษและเวลส์ที่มีการใช้โปรแกรมบำบัดพฤติกรรม (Cognitive Behavioral Therapy, (CBT)) และโปรแกรมบำบัดยาเสพติดในระบบคุมประพฤติของ HMPPS ที่สะท้อนถึง หลัก Medical Model โดยมองผู้กระทำผิดที่มีปัญหาการควบคุมอารมณ์หรือการใช้สารเสพติดเป็นผู้ป่วยที่ต้องการการรักษา ตามงานวิจัยของ McNeill et al. (2023) พบว่า CBT ช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำได้ 10-15% ในกลุ่มที่มีปัญหาการควบคุมอารมณ์ โดยทั้งสองระบบมองผู้กระทำผิดบางกลุ่มในฐานะผู้ป่วยที่ต้องการการบำบัด อย่างไรก็ตาม อังกฤษและเวลส์มีการใช้โปรแกรมที่ได้รับการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ เช่น CBT ซึ่งมีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุน ส่วนประเทศไทยยังอยู่ในช่วงพัฒนาโปรแกรม เช่น โครงการ Pre-Release Model ที่ยังอยู่ในขั้นของการนำร่องและขาดการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

หลักการให้โอกาส (Chance): การให้โอกาสปรับพฤติกรรมและกลับสู่สังคม

ในเชิงทฤษฎี มาตรการดังกล่าวถือเป็นการหลอมรวมระหว่างการบังคับโทษและการหยิบยื่น “โอกาสทางสังคม” (Chance) บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าบุคคลสามารถปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยได้หากได้รับแรงเสริมที่เหมาะสม ดังที่ปรากฏในคดีขับรถขณะมึนเมาซึ่งเน้นการสร้างความตระหนักรู้ผ่านเงื่อนไขรายงานตัวและงานบริการสังคมเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ (สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเชียงใหม่, 2562)

ปัจจุบันกรมคุมประพฤติได้ยกระดับสู่ระบบดิจิทัลผ่านแอปพลิเคชัน “ใจพร้อมพลัส” ซึ่งเปลี่ยนบทบาทจากเครื่องมือติดตามตัวสู่แพลตฟอร์มเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตและการตั้งเป้าหมายชีวิตเชิงบวก โดยอาศัยกลไกอาสาสมัครคุมประพฤติ (VPOs) และเครือข่ายชุมชนเป็นฐานสำคัญ โดยพัฒนาการเหล่านี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านของระบบงานยุติธรรมไทยสู่การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) อย่างเป็นรูปธรรม (กรมคุมประพฤติ, 2568)

ในขณะที่อังกฤษและเวลส์มีมาตรการ เช่น End of Custody Supervised Licence Scheme และ Home Detention Curfew เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังกลับสู่ชุมชนก่อนกำหนดภายใต้การควบคุม นอกจากนี้ Offender Management in Custody Model (OMiC) เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่เรือนจำและคุมประพฤติผ่าน Key Worker และ Prison Offender Managers (POM) เพื่อสนับสนุนผู้ต้องขังในการปรับตัวและเตรียมความพร้อมสำหรับการกลับคืนสู่สังคม โปรแกรม Challenge to Change (CtC) ของ Kainos Community ยังให้โอกาสผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงปานกลางถึงสูงในการพัฒนาทักษะทางสังคมและการจัดการตนเอง

ซึ่งทั้งสองประเทศให้ความสำคัญกับการให้โอกาสแก่ผู้กระทำผิด แต่อังกฤษและเวลส์มีโครงสร้างที่ชัดเจนกว่า เช่น การใช้ Key Worker และ POM ใน OMiC ซึ่งช่วยให้การสนับสนุนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนประเทศไทยพึ่งพาการทำงานของเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในด้านความต่อเนื่องและทรัพยากร

Do Not Label: ลดการตีตราและเสริมสร้างคุณค่า

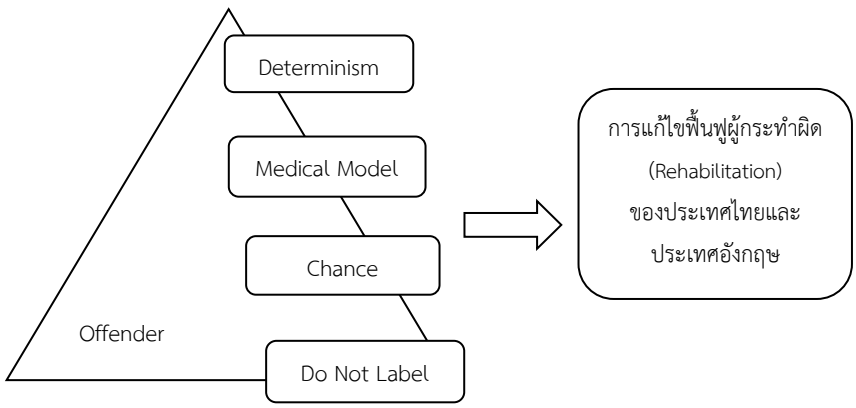
ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการสร้างระบบสนับสนุนทางอาชีพผ่าน ศูนย์ CARE (Center for Assistance to Reintegration and Employment) ซึ่งทำหน้าที่เป็นฟันเฟืองหลักในการเชื่อมโยงทักษะวิชาชีพจากในเรือนจำสู่ตลาดแรงงานจริง โดยเน้นการสร้าง "ภูมิคุ้มกันทางสังคม" ผ่านความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้พ้นโทษสามารถพึ่งพาตนเองและลดภาระแก่ครอบครัว ซึ่งถือเป็นแนวทางที่อาศัยพลังทางสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก

ในทางกลับกัน อังกฤษและเวลส์กลับมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่รากเหง้าของการถูกปฏิเสธผ่านกลไกทางกฎหมายที่เข้มแข็ง โดยมี Rehabilitation of Offenders Act 1974 เป็นฐานรากสำคัญในการกำหนดสิทธิ "การสิ้นสุดผลทางกฎหมายของประวัติอาชญากรรม" (Spent) ซึ่งช่วยทลายกำแพงการตีตราในตลาดแรงงานและการเข้าถึงสวัสดิการสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับการใช้โปรแกรม

เฉพาะทางอย่าง Challenge to Change (CtC) และทีมจิตเวชสนับสนุน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางจิตใจและลดการตีตราจากภายในตนเอง

ด้วยเหตุนี้ ระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดระหว่างประเทศไทยและอังกฤษ-เวลส์ ได้สะท้อนถึงหัวใจสำคัญของแนวคิดทฤษฎีนี้คือการมุ่งเน้นที่ตัวผู้กระทำผิด (Offender) โดยมี 4 ตัวแปรสำคัญเป็นกระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟู อันแสดงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกันคือ เพื่อสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน ทว่า ขณะที่อังกฤษและเวลส์ใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อลบภาพจำอาชญากรอย่างเป็นระบบ ประเทศไทยกลับเน้นการสร้างการยอมรับผ่านการพิสูจน์ศักยภาพทางอาชีพและการสนับสนุนจากชุมชน (Community-Based Support) ซึ่งแม้แนวทางของไทยจะมีจุดแข็งในด้านความยืดหยุ่นและความเอื้ออาทร แต่ประสิทธิผลในระยะยาวยังคงเผชิญความท้าทายจากทัศนคติของสังคมที่แตกต่างกันไปในแต่ละบริบท เมื่อเทียบกับความชัดเจนแน่นอนของมาตรการทางกฎหมายในรูปแบบของสากล

โดยสามารถนำแนวคิดทฤษฎีนี้มาอธิบายการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ระหว่างประเทศอังกฤษและเวลส์ และประเทศไทยได้ตามแผนภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2: แนวคิดและทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitative Theory) กับการศึกษาเปรียบเทียบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ระหว่างประเทศอังกฤษและเวลส์ และประเทศไทย

ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้เขียนได้ข้อค้นพบเชิงบูรณาการเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยอ้างอิงจากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและการประยุกต์ใช้จริง ซึ่งสรุปเป็นตารางเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและอังกฤษ-เวลส์ดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์ระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของประเทศไทย และอังกฤษ-เวลส์

ประเด็น	ประเทศไทย	อังกฤษ-เวลส์	ข้อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ
โครงสร้างองค์กร	แยกเป็นสองหน่วยงานหลัก: กรมคุมประพฤติ (Probation) และกรมราชทัณฑ์ (Prison) อยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม แต่ดำเนินงานเป็นเอกเทศ	รวมอยู่ใน HM Prison & Probation Service (HMPPS) ภายใต้ Ministry of Justice มีทั้งระบบเรือนจำและระบบคุมประพฤติรวมอยู่ในองค์กรเดียว	อังกฤษ-เวลส์เน้นบูรณาการระหว่างเรือนจำและคุมประพฤติ ทำให้ประสานงานการฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้ราบรื่นมากขึ้น ไทยมีข้อจำกัดด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
Determinism (การวิเคราะห์พฤติกรรมรายบุคคล)	ใช้ Pre-Sentence Investigation และการประเมินความเสี่ยงของจำเลยโดยพนักงานคุมประพฤติเป็นรายบุคคล	ใช้ OMiC และ Probation Reset โดยประเมินความเสี่ยงและความต้องการเป็นรายบุคคล Front-Loading Approach	ทั้งสองประเทศเน้นการวิเคราะห์รายบุคคล แต่อังกฤษ-เวลส์มีการประเมินความเสี่ยงเชิงระบบและเชิงเวลาเข้มข้นกว่า
Medical Model (การฟื้นฟูเชิงบำบัด)	โครงการใจพร้อม, 3R1P สำหรับผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติด, มุ่งฟื้นฟูเชิงจิตใจและสังคม	CBT, Challenge to Change (CtC), บทบาท Key Worker & POM ในเรือนจำ, การฟื้นฟูเชิงจิตใจ-พฤติกรรมแบบเข้มข้น	ทั้งสองประเทศใช้แนวคิดผู้กระทำผิดเป็น “ผู้ป่วย” แต่อังกฤษ-เวลส์ใช้โปรแกรมเฉพาะทางเข้มข้นและเชื่อมโยงระหว่างเรือนจำ-ชุมชน
Chance (การให้โอกาส)	มาตรการรอการลงโทษและคุมประพฤติ, Pre-release Model, เรือนจำโครงสร้างเบา	Home Detention Curfew, Supervised Licence, Fixed-Term Recall, Front-Loading Supervision	อังกฤษ-เวลส์ให้โอกาสด้วยการปล่อยตัวเงื่อนไขและติดตามอย่างเข้มข้น ไทยเน้น Pre-Release และเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย แต่ยังไม่มีการติดตามด้วยเทคโนโลยีเข้มข้นเท่าอังกฤษ
Do Not Label (หลีกเลี่ยงการตีตราผู้กระทำผิด)	อาสาสมัครคุมประพฤติและการมีส่วนร่วมชุมชนช่วยลดการตีตรา	Rehabilitation of Offenders Act 1974 ทำให้ประวัติอาชญากรรมถือว่าสิ้นผลทางกฎหมาย (Spent Conviction)	อังกฤษ-เวลส์มีกรอบกฎหมายรองรับการไม่ตีตราผู้กระทำผิดชัดเจน ไทยพึ่งกลไกชุมชนและความตระหนักทางสังคม
การมีส่วนร่วมของชุมชนและเอกชน	อาสาสมัครคุมประพฤติ, เครือข่ายชุมชน, ความร่วมมือกับเอกชน เช่น ทัณฑสถานหญิงสงขลา	Key Worker, POM, องค์กรการกุศล (Kainos CtC), ความร่วมมือชุมชน	ทั้งสองประเทศใช้ชุมชนและเอกชน แต่ไทยเน้นบทบาทอาสาสมัครและภาคชุมชน อังกฤษ-เวลส์มีความเป็นมืออาชีพสูงและเป็นระบบมากกว่า
การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-release)	Pre-release Model, เรือนจำโครงสร้างเบา, Intensive Pre-release Program 3 เดือน ครอบคลุมร่างกาย จิตใจ จริยธรรม ทักษะวิชาชีพ	OMiC Model, CtC Program, Mental Health In-reach, เตรียมความพร้อมทั้งพฤติกรรมและจิตใจ	ทั้งสองประเทศเน้น Pre-release แต่อังกฤษ-เวลส์เชื่อมโยงกิจกรรมกับโปรแกรมฟื้นฟูและติดตามต่อเนื่องหลังออกจากเรือนจำ

ประเด็น	ประเทศไทย	อังกฤษ-เวลส์	ข้อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ
ผลลัพธ์และข้อจำกัด	ลดการกระทำผิดซ้ำในระดับชุมชน, เสริมสร้างความร่วมมือชุมชน, ยังจำกัดทรัพยากรและเทคโนโลยีติดตาม	ลดการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีตัวเลขสนับสนุน (CBT ลด 10-15%), ใช้เทคโนโลยีติดตาม, ระบบบูรณาการสูง	อังกฤษ-เวลส์มีข้อมูลเชิงประจักษ์รองรับประสิทธิผล ไทยมีข้อจำกัดด้านการบูรณาการข้อมูลและติดตามผลเชิงเทคนิค

สรุปและข้อเสนอแนะ

การเปรียบเทียบนี้ชี้ให้เห็นว่าแม้ระบบจะมีโครงสร้างต่างกัน แต่ปรัชญาหลักในการเปลี่ยน "โทษทัณฑ์สู่โอกาส" นั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันในบริบทของอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาสมัยใหม่ โดยทั้งสองหน่วยงานแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการบูรณาการแนวคิดนี้ เพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคม ตลอดจนการปรับเปลี่ยนทัศนะคติของสมาชิกในสังคมที่มีผู้กระทำผิด จากบทวิเคราะห์การเปรียบเทียบของบทความนี้ ผู้เขียนมีข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะดังนี้

1. การใช้แนวทางรายบุคคลและการประเมินความเสี่ยง ทั้งสองประเทศเน้นการวิเคราะห์ผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล (Determinism) แต่ความเข้มข้นและระบบมาตรฐานแตกต่างกัน ประเทศไทยควรพัฒนากรอบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงและความต้องการผู้กระทำผิดให้เป็นระบบ เพื่อออกแบบแผนฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเทียบเคียงกับสากล

2. การฟื้นฟูเชิงบำบัดและโปรแกรมเชิงวิชาการ (Medical Model) ประเทศไทยควรเสริมสร้างโปรแกรมฟื้นฟูที่เป็นเชิงวิชาการและใช้หลักฐานสนับสนุน เช่น การนำ CBT หรือโปรแกรมบำบัดเชิงพฤติกรรมเข้ามาปรับใช้ และพัฒนาการประเมินผลเชิงระบบ

3. การให้โอกาสและการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Chance) ประเทศไทยสามารถนำแนวทางการติดตามผู้พ้นโทษโดยใช้เจ้าหน้าที่เฉพาะด้านหรือเทคโนโลยีสนับสนุน เช่น ระบบแจ้งเตือน/ติดตามผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อให้การสนับสนุนต่อเนื่องหลังปล่อยตัว

4. การลดการตีตราและสร้างคุณค่า (Do Not Label) ประเทศไทยควรพิจารณาการสร้างกรอบกฎหมายหรือมาตรการทางนโยบายที่ช่วยลดการตีตราผู้พ้นโทษและสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน ดังที่ประเทศอังกฤษ-เวลส์มีกฎหมาย Rehabilitation of Offenders Act 1974 ลดผลทางกฎหมายของประวัติอาชญากรรมบางประเภท ทำให้ผู้พ้นโทษเข้าถึงโอกาสในสังคมได้มากขึ้น

5. ทักษะของเจ้าหน้าที่ โดยการพัฒนาการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครควรเป็นมาตรฐานสากล โดยผสมผสานทฤษฎีอย่าง Determinism และ Medical Model เข้ากับการปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสองประเทศ เช่น ผ่านโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรมไทยและกระทรวงยุติธรรมของอังกฤษ จะช่วยถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด เช่น การใช้เทคโนโลยีจากไทยและการประเมินผลเชิงประจักษ์จากอังกฤษ-เวลส์

ข้อเสนอแนะเชิงเปรียบเทียบทั้งสองประเทศนี้ หากนำไปปฏิบัติจะช่วยยกระดับระบบการแก้ไขฟื้นฟูให้สอดคล้องกับทัณฑวิทยาสมัยใหม่ โดยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำและเสริมสร้างสังคมที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ความท้าทายสำคัญคือการจัดสรรงบประมาณและการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งต้องอาศัยนโยบายระดับชาติและการวิจัยต่อเนื่องเพื่อติดตามผล การเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและอังกฤษ-เวลส์ไม่เพียงชี้ให้เห็นถึงความแตกต่าง แต่ยังเปิดโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาระบบที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้กระทำผิดและสังคมในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมคุมประพฤติ. (2568). โครงการ ใจพร้อม “สร้างผู้ต้องขัง กลับใจ ให้สังคม. Facebook. https://www.facebook.com/probationth/posts/122137595714876956/

กองพัฒนาพฤตินิสัย. (2561). *คู่มือการจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามลักษณะแห่งคดีและพฤติการณ์การกระทำผิด*. กรมราชทัณฑ์.

กองพัฒนาพฤตินิสัย. (ม.ป.ป.). มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง. กรมราชทัณฑ์.

ทัณฑสถานหญิงสงขลา. (2568). *โครงการพัฒนาต้นแบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-Release Model)*. http://www.correct.go.th/fdcsong/?p=5945

ปิยะนุช เรืองโพน, และ จิตติสานติ์ วุฒิเวชช์. (2561). การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ. *Veridian E-Journal, 11*(1), 1917. https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-EJournal/article/download/120915/93390/

ภูบดี สาระกูล. (2568). การกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังพ้นโทษ: ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์, 7*(2), 557-568

ราชกิจจานุเบกษา. (2565). *พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565*. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/A/066/T_0006.PDF

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (2568). *เปิดตัวโครงการพัฒนาต้นแบบการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-Release Model) ปี 2568*. https://www.tijthailand.org/th/highlight/detail/455

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *ถอดบทเรียน "การกระทำความผิดซ้ำ" สู่การส่งเสริมการ "ไม่ตีตรา" ผู้พ้นโทษ*. https://www.tijthailand.org/article/detail/recidivism-media-training-2023

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2564). *พระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. 2564. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/A/073/T_0001.PDF*

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร. (ม.ป.ป.). *งานสืบเสาะและพินิจ. กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม*. https://www.chumphonprobation.com/index.php/งานสืบเสาะและพินิจ

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเชียงใหม่. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานการคุมประพฤติคดีเมาแล้วขับ*. กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดลพบุรี. (2568). *การตรวจสารเสพติดเบื้องต้นในปัสสาวะและการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด*. https://lopburi.probation.go.th/en/news-27/46477631

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสกลนคร. (ม.ป.ป.). *การสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56. กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.* https://sakonnakhon.probation.go.th/th/investigate-observe

สำนักงานพัฒนาพฤตินิสัย. (2560). *บทบาทและภารกิจสำนักพัฒนาพฤตินิสัย.* กรมราชทัณฑ์. https://moj.go.th/view/5918

Agnew, R. (2010). General strain theory. In F. T. Cullen & P. Wilcox (Eds.), *Encyclopedia of criminological theory* (pp. 7–12). SAGE Publications. https://doi.org/10.4135/9781412959193.n3

Andrews, D. A., Zinger, I., Hoge, R. D., Bonta, J., Gendreau, P., & Cullen, F. T. (1990). *Does correctional* treatment work? A clinically relevant and psychologically informed meta-analysis. *Criminology, 28*(3), 369-404. Retrieved from https://psycnet.apa.org/record/1996-98344-008

Andrews, D. A., & Bonta, J. (2010). *An overview of the psychology of criminal conduct. In The psychology of criminal conduct (5th ed., pp. 3–12).*

Annison, H., Burke, L., Carr, N., Millings, M., Robinson, G., & Surridge, E. (2024). *Making good?*: A study of how senior penal policy makers narrate policy reversal. *The British Journal of Criminology, 64*(3), 726–743. https://doi.org/10.1093/bjc/azad054

Bowen, R. A. (2022). Relationships and rehabilitation: The role of staff-prisoner interactions in offender management. *Journal of Offender Rehabilitation, 61*(3), 145–162.

Cullen, F. T., & Jonson, C. L. (2023). *Correctional theory: Context and consequences*. Sage Publications.

Edge, I. D., & Thomas, D. A. (n.d.). Rehabilitation. In *Encyclopaedia Britannica*. https://www.britannica.com/topic/punishment/Rehabilitation

GOV.UK. (2021). *HM prison and probation service: About us*. https://www.gov.uk/government/organisations/hm-prison-and-probation-service/about

GOV.UK. (2025, August 11). *Probation service to cut crime by focusing on dangerous offenders*. https://www.gov.uk/government/news/probation-service-to-cut-crime-by-focusing-on-dangerous-offenders

HM Inspectorate of Probation. (2025). *National inspection – April 2025*. https://hmiprobation.justiceinspectorates.gov.uk/document/national-inspection-april-2025/

HM Prison Service. (n.d.). HM prison service - Prison and probation jobs. GOV.UK. https://prisonandprobationjobs.gov.uk/roles-at-hm-prison-service/

HMPPS. (2023). Offender management in custody – pre-release (2022). *Ministry of Justice, 11*(22), 27.

House of Lords Library. (2022). *Crime and rehabilitation: An overview*. UK Parliament. https://lordslibrary.parliament.uk/crime-and-rehabilitation-an-overview/

Inside Time. (2024). 'Probation reset' means less supervision. *Inside Time*. https://insidetime.org/newsround/probation-reset-means-less-supervision/

McNeill, F., et al. (2023). *Rehabilitation and desistance: Evidence from probation practice*. Routledge.

Ministry of Justice. (n.d.). *Guidance on the Rehabilitation of Offenders Act 1974 and the Exceptions Order 1975*. GOV.UK. https://www.gov.uk/government/publications/new-guidance-on-the-rehabilitation-of-offenders-act-1974/guidance-on-the-rehabilitation-of-offenders-act-1974-and-the-exceptions-order-1975

Prison Reform Trust. (n.d.). Reducing prison overcrowding through early release schemes, 89. https://prisonreformtrust.org.uk/wp-content/uploads/2025/01/Prison-Reform-Trust-evidence-to-the-Independent-Sentencing-Review-2024-to-2025.pdf

Thailand Institute of Justice (TIJ). (2025). *Global prison trends 2025*. https://www.tijthailand.org/en/publication/detail/pri_global-prison-trends-report-2025

Sukkasem, T., & Rujipark, V. (2023). Development of guidelines for Thailand's pre-release programs under the soft prison system. *International Journal of Criminal Justice Sciences, 18*(1), 398–411. https://doi.org/10.5281/zenodo.4756221

UK Government. (2023, October 28). Guidance on the Rehabilitation of Offenders Act 1974 and the Exceptions Order 1975. GOV.UK. https://www.gov.uk/government/publications/new-guidance-on-the-rehabilitation-of-offenders-act-1974/guidance-on-the-rehabilitation-of-offenders-act-1974-and-the-exceptions-order-1975

Wild, C. (2013). A day with the Kainos Community: Challenge to Change programme in a prison. Forensic Update, (110–113). https://www.researchgate.net/publication/294891620_A_day_with_the_Kainos_Community_Challenge_to_Change_programme_in_a_prison